

HY / Matematiikan ja tilastotieteen laitos
Differentiaaliyhtälöt II, kevät 2017
Harjoitus 6

Seuraavat tehtävät käsitellään laskuharjoituksissa 3. ja 5.5.2017.

1. Olkoon $y : (-1, 1) \rightarrow \mathbb{R}$ differentiaaliyhtälön

$$y''(x) + q(x)y(x) = 0$$

ratkaisu, missä q on jatkuva funktio.

Montako sellaista ratkaisua yhtälöllä on, jolle löytyy jono x_n , $n = 1, 2, \dots$, siten, että $x_n \rightarrow 0$ ja $y(x_n) = 0$? Mitä ne ovat/Mikä se on?

2. Määrää kriittiset pisteet ja niiden laatu

$$\text{a) } \mathbf{x}'(t) = \begin{bmatrix} -1 & -1 \\ 1 & -1 \end{bmatrix} \mathbf{x}(t) + \begin{bmatrix} 6 \\ 4 \end{bmatrix} \quad \text{b) } \mathbf{x}'(t) = \begin{bmatrix} -4 & 5 \\ -5 & 4 \end{bmatrix} \mathbf{x}(t) + \begin{bmatrix} 1 \\ -1 \end{bmatrix}$$

3. Mallinnetaan virusepidemiaa systeemillä

$$\begin{cases} P'(t) = -aP(t)I(t) \\ I'(t) = aP(t)I(t) - bI(t) \end{cases} ,$$

missä a ja b ovat positiivisia vakioita, P on potentiaalisten tartunnansaajien lukumäärä ja I on infektiokantajien lukumäärä.

- a) Määrää kriittiset pisteet ja radat sekä luonnostelee mallin aikakehitys/virtauskuviot.
b) Milloin voi syntyä epidemia eli I on aidosti kasvava funktio?

4. Määrää kriittisen pisteen $(4, 3)$ laatu autonomisessa systeemissä

$$\begin{cases} x'(t) = 33 - 10x(t) - 3y(t) + x(t)^2 \\ y'(t) = -18 + 6x(t) + 2y(t) - x(t)y(t) \end{cases}$$

5. Määrää kriittisen pisteen $(0, 0)$ laatu autonomisessa systeemissä

$$\begin{cases} x'(t) = 4x(t) + 2y(t) + 2x(t)^2 - 3y(t)^2 \\ y'(t) = 4x(t) - 3y(t) + 7x(t)y(t) \end{cases}$$

6. Mikä on kriittisen pisteen $(0, 0)$ laatu autonomisessa systeemissä

$$\begin{cases} x'(t) = \epsilon x(t) - y(t) \\ y'(t) = x(t) + \epsilon y(t) \end{cases} ,$$

kun

- a) $\epsilon = 0$ b) $\epsilon < 0$ c) $\epsilon > 0$?